

Rapp György: Adalékok De Camillis püspöz munkáiban
működéséhez
Nyiregyháza 1962

De Camillis József püspök személye a munkácsi egyházmegye történetében szereplő egyéniségeknek egyik legérdekesebb alakja.

Idegen föld szülőtte, de mégis megértő atyja lett a munkácsi egyhármegyének és szinte képeletet felelőtlenül igyekezett és szorgalommal követett el minden lehető népének felemelése érdekében.

Történelmi alakjával sokat foglalkoztak történészeink s különösen Hódinka professzor festett róla igen alapos szellemi portrét.

Az alábbiakban négy — eddig kiadatlan, sőt teljesen ismeretlen — oklevelet olvashatunk, melyek részben megerősítik, részben kiegészítik azt a képet, melyet De Camillis József püspök személyéről historikusaink kutatásai alapján magunknak megalkothattunk.

A szobanforgó okleveleket még 1936 tavaszán másoltam ki a vatikáni titkos levéltárban, a Konzisztoriális Kongregáció ott őrzött iratai közül, az „Acta Congregationis Consistorialis, 1771. R. P. D. Petro Maria Nigrono Secretario” jelzésű kötet „1771. Die 20: Marty” jelzésű iratcsomójának 223—230. lapjairól. A 223—24. lapon olvasható a II. sz., a 225—228. lapon az I. sz., a 228—229. lapon a III. sz. és a 229—230. lapon a IV. sz. oklevél.

A Konzisztoriális Kongregáció rendkívül érdekes iratai a munkácsi egyházmegye történetét illetően egyáltalán nincsenek kiaknázva. Igen értékes anyagot kínálnak a kutató számára.

Az I. számú akta különösen érdekes adalék az egri püspökség joghatóságának kiterjesztésével kapcsolatban s a jogtörténész számára valószínűleg esemege az az ígyekezet, mellyel az elborátum megszerkesztője ezt az egészen egyedülálló jogállapotot egészen idegen jogintézményekre szabott jogszabályok segítségével próbálta legalizálni.

A II. és III. számú akta betekintést enged De Camillis egyéniségébe és lelki világába s közvetlen vonásokkal rajzolja meg az ő főpásztori tevékenységének egészen különleges körülményeit és feladatait.

A IV. számú akta De Camillis utódainak idejébe vezet át.
Az okleveleket az alábbiakban az eredeti orthographia szerint közlöm:

I.

Az esztergomi érsek pontokba foglalja a De Camillis József püspököt, mint apostoli vikáriust megillető jogszabályokat. Datmozás nélkül.

Puncta per Dominum Principem Archiepiscopum Strigoniensem²⁾ Revmo Joanni Josepho de Camillis Episcopo Sebastien. Missionario et Vicario Apostolico³⁾ Munkacsensi Graeci Ritus unitorum, conformiter ad resolutionem Romanam⁴⁾ pro observatione, Domino autem Episcopo Agrimensi qua Ordinatio pro Communicatione submissa.

Primo: Ex Bulla Pii IV., quae incipit: „Romanus Pontifex” cer-

GKHEK, Nyiregyháza
34994-9

C 1101

HAJDÚBŐRÖGI GÖR. KAT.
EGYHÁZMEGYE KÖNYVTÁRA
Nyiregyháza
Lelt. sz.: 3662